

holdning til Barsebäck og Barsebäckberedskabet. Til stede var bl. a. repræsentanter for miljøstyrelsen, for forsøgsanlægget Risø, for sundhedsstyrelsens institut for strålehygiejne og desuden sundhedsstyrelsens konsulenter i Barsebäck-sagen. Folketinget var inviteret, men kun nogle få af medlemmerne mødte op. Resten af tinget snød sig selv for en tankevækkende oplevelse.

Jeg fulgte høringen som ordstyrer, og det var mit bestemte indtryk, at diskussionen mellem underdirektør, dr. Niels Busch fra Risø og dr. Jan Beyea var en diskussion mellem jævnbyrdige parter, der begge havde det beregningsmæssige i orden. Busch var endda anerkendende overfor Beyea. Både Risøgruppen og Beyea har regnet på forløbet af en hypotetisk ulykke på Barsebäck, som starter med frigivelse af en stor del af værkets radioaktivitet i en sky, der siden driver mod København. Busch og Beyea var uenige om visse meteorologiske forhold vedrørende sky-passagen, og der var også diskussion om befolkningsfordelingen i København under passagen, Hvor mange vil være udendørs, og hvor mange indendørs? Den slags teoretiske modelberegninger indeholder en del antagelser, der ikke kan efterprøves ved forsøg, og derfor bliver ubestemtheden på resultatet under alle omstændigheder stor.

Derimod var der tilsyneladende ingen større uenighed mellem Busch og Beyea om de langsigtede virkninger af ulykken. Nedfaldet fra skyen vil efterlade en mangeårig, radioaktiv forurening af dele af København og Sjælland. Netop det radioaktive affald, som gerne skulle gemmes omhyggeligt væk dybt under Jordens overflade, kan altså her tænkes spredt i finfordelt form. Der kan blive tale om forurening gennem årtier af tusindvis af kvadratkilometer landbrugsjord og om »tomme og ubeboelige storbyer« for at citere nogle ord, hentet fra en redegørelse om denne sag, som professor Bø Lindell skrev i efteråret 1977. Lindell er chef for det statslige svenske strålebeskyttelsesinstitut og er en verdenskendt autoritet på området.

I parentes bemærket blev faren for genetiske skader (skader på arveanlæg) ikke diskuteret den 19. april. Angsten for disse følger virkninger dukker stadig op i den offentlige debat. Jeg vil gerne her benytte lejligheden til at slå fast, at dette er en bekymring, vi vistnok kan se bort fra. Efter Hiroshima og Na-

gasaki blev der foretaget meget grundige og troværdige undersøgelser, som viser, at genetiske skader er så sjældne, at de ikke kan påvises sikkert. Den alt for tidligt afdøde danske genetiker, professor Ove Frydenberg har gjort glimrende rede for de japanske undersøgelser i en artikel i årgang 1974 af Naturens Verden.

Diskussionen mellem Busch og Beyea var af teknisk natur, men ikke uden holdningsmæssige undertoner. Beyea karakteriserede efter høringen Risøgruppen som teknologioptimister og sig selv som teknologipessimist. Netop på den baggrund fandt jeg det tankevækkende, at parterne var så enige om omfanget af den langlivede forurening.

Et er tekniske beregninger, et andet er den politiske vurdering. Den blev leveret af miljøstyrelsen. Underdirektør Jørgen Henningsen sagde nemlig kort og godt, at »hvis vi i planlægningsfasen havde vidst, hvad vi ved i dag, var Barsebäck-værket nok blevet placeret andetsteds«. En udtalelse, der falder i tråd med andre udtalelser af danske og svenske myndighedspersoner og ministre fra det sidste års tid. Der er altså sket en virkelig glidning i opfattelsen. Hvad der i 1968 blev opfattet som en god og sikker placering, opfattes 10 år efter som en fejlplacering.

Men det var ikke miljøstyrelsens opfattelse den 19. april, at værket burde lukkes. Henningsen sagde nemlig: »når der er brugt milliarder, foreligger der en ny situation«.

Efter min mening er der tungtvejende grunde til at tilslutte sig miljøstyrelsens ord om fejlplacering, hvorimod jeg stiller mig ret uforstående overfor bemærkningen om milliarderne.

Det er først og fremmest truslen om en mangeårig og omfattende forurening, der får mig til at tage dette standpunkt. Barsebäck-værket er jo nemlig ikke blot placeret i nærheden af tætbeboede områder. Det ligger omkring 20 km fra hovedstaden i et lille land, som har en overvældende samling livsvigtige funktioner koncentreret netop der. Centraladministration, moderne hospitaler, transportvæsen, kommunikationssystemer, industri m. m. Hvis måske flere hundrede tusinde mennesker skal flyttes fra en langvarigt radioaktiv zone, der løber tværs gennem København og Sjælland, kan der blive tale om et uhørt indgreb i vitale funktioner. I